

Samrådsredogörelse

Det goda livet (fördjupad översiktsplan)

Torpgärdan, Södra Svartbyn och Gruvberget

**BODENS
KOMMUN**

Innehållsförteckning

Inledning	4
Yttranden	4
Statliga myndigheter	5
Länsstyrelsen i Norrbottens län	5
Kommunala bolag	19
Bodens Energi Nät AB (BENAB)	19
Föreningar	19
Friluftsförbundet	19
Naturskyddsföreningen i Boden	23
Norrbottens Ornitologiska Förening	24
Synskadades riksförbund, via telefonkontakt	25
Privatpersoner, inkomna skriftligt	25
Privatperson 1	25
Privatperson 2	25
Privatperson 3	26
Privatperson 4	26
Privatperson 5	26
Privatperson 6	26
Privatperson 7	27
Privatperson 8	27
Privatperson 9	27
Privatperson 10	28
Privatperson 11	28
Privatperson 12	28
Privatperson 13	28
Privatperson 14	29
Privatperson 15	30
Privatperson 16	30
Privatperson 17	31
Privatperson 18	32
Privatperson 19	32
Privatperson 20	34
Privatperson 21	34
Privatpersoner, inkomna muntligt under öppet hus på ICA Kvantum samt Willys	36
Privatperson 22	36
Privatperson 23	37

Privatperson 24	37
Privatperson 25	37
Sammanfattning genomförda ändringar	38

Bilaga 1. Sändlista

Inledning

Samråd har pågått under perioden 4 oktober till och med 4 november 2024. Information om samrådet har anslagits i lokaltidningar, på kommunens hemsida, Facebook och Instagram. Planförslaget har funnits tillgängligt på kommunens hemsida, stadshuset samt utanför stadsbiblioteket.

Samrådet har skett genom en bred medborgardialog där remissinstanser och allmänheten har haft möjlighet att lämna synpunkter. Grunden i samrådet har varit dialogtillfällen utanför ICA Kvantum samt Willys. Platserna har varit bemannade med tjänstepersoner under angivna tider där det har funnits möjlighet att ta del av förslaget, ställa frågor och lämna synpunkter. Sammantaget har cirka 30 personer deltagit på samrådsaktiviteterna på ICA Kvantum och Willys, 50 procent män och 50 procent kvinnor.

Planförslaget har skickats till remissinstanser, se bilaga 1. Sändlista.

Yttranden

I denna samrådsredogörelse redovisas referat av inkomna yttranden. Yttrandena finns i sin helhet i kommunens diarium och är offentliga handlingar. Länsstyrelsens samlade yttrande är en sammanvägd bild av de statliga myndigheternas synpunkter. I samrådsredogörelsen redovisas även synpunkter som inkommit muntligt under samrådsaktiviteterna (utanför Willys och inne på ICA Kvantum). Kommunens kommentarer redovisas i kursivt.

Följande yttranden har inkommit skriftligt:

- Länsstyrelsen i Norrbottens län (samlat yttrande för de statliga myndigheterna. MSB, Vattenfall eldistribution AB, Sametinget, SMHI, SGI, PTS, SGU och Trafikverket. Samråd har även ägt rum med företrädare för Länsstyrelsens enheter för naturmiljö, mark- och vattenskydd, samhällsskydd, social hållbarhet, miljöskydd, naturresurs- och rennäring samt miljöanalys.)
- 4 yttranden från föreningar
- 1 yttrande för Bodens energi
- 21 yttranden från privatpersoner

Statliga myndigheter

Länsstyrelsen i Norrbottens län

Bakgrund

Bodens kommun har upprättat ett förslag till en ny fördjupad översiktsplan för Torpgärdan, Södra Svartbyn och Gruvberget. Syftet med den fördjupade översiktsplanen är att utveckla och skapa förutsättningar för attraktiva boende- och livsmiljöer. Detta genom att identifiera vad ”Det goda livet” är för de specifika områdena när det gäller innehåll och gestaltning samt att använda mark- och vattenanvändningen som möjliggörare för områdesutveckling. Kommunen bedömer att genomförande av föreslagen fördjupad översiktsplan riskerar att medföra betydande miljöpåverkan och en strategisk miljöbedömning med en miljökonsekvensbeskrivning har gjorts.

Länsstyrelsens yttrande

Under samrådet gällande ett förslag till en översiktsplan ska länsstyrelsen enligt 3 kap 10 § PBL särskilt ta tillvara och samordna statens intressen, tillhandahålla underlag för kommunens bedömningar avseende allmänna intressen enligt 2 kap PBL, verka för att riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken (MB) tillgodoses och att miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap. MB följs, samt att redovisning av områden för landsbygdsutveckling i strandnära läge är förenligt med 7 kap 18 e § första stycket MB.

Länsstyrelsen ska även verka för att markanvändningsfrågor som berör två eller flera kommuner samordnas på ett lämpligt sätt och att en bebyggelse och byggnadsverk inte blir olämpliga med hänsyn till människors hälsa och säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Övergripande synpunkter

Planförslaget för Det goda livet Torpgärdan, Södra Svartbyn och Gruvberget är en fördjupning av den kommunövergripande översiktsplanen (FÖP). Planområdet omfattas av både Översiktsplan 2025 och FÖP Boden och Sävast 2020. Det nya förslaget ersätter dessa inom det aktuella planområdet.

Enligt 3 kap 6 § PBL ska en översiktsplan utformas så att innebörden av den tydligt framgår. Den fördjupade översiktsplanen är ett tydligt, läsvänligt och väl strukturerat planförslag. Kommunen har på ett bra sätt tagit hänsyn till planeringsunderlagen (dialoger, utredningar) och presenterat de relevanta delarna tydligt i planförslaget.

Länsstyrelsen anser dock att det i vissa delar är otydligt vad som är befintlig exploatering och vad som kommer att bli ny exploatering till exempel cykelområdet/pumptrack samt

upplevelsestigen i naturen vid Gruvberget. Det är önskvärt med tydligare kartunderlag som synliggör vad som är befintlig exploatering och vad som är ny tilltänkt exploatering.

Kommentar: Översyn görs av mark- och vattenanvändningskartan för att förtydliga vad som är befintlig och framtida exploatering. Kommunen vill också påpeka att möjlighet finns att få kartan i större format om det önskas.

Länsstyrelsens synpunkter enligt 3 kap 16 § PBL

Riksintressen

Riksintresse kommunikationer enligt 3 kap 8 § miljöbalken

Kommunen behöver komplettera planen med ett tydligare resonemang om vilken hänsyn som ska tas i samband med utveckling av verksamhet intill riksintresset Stambanan genom övre Norrland. Det är viktigt att säkerställa järnvägens behov av utveckling, exempelvis markåtkomst. Likaså är omgivningspåverkan från järnvägstrafiken viktigt att beakta i fortsatt planering av bostäder och verksamheter, exempelvis genom säkerhetszoner samt utredning av buller och vibrationer. Buller från järnväg kan behöva utredas om bostäder planeras närmare än 300 m från järnvägen.

När det gäller järnvägens utbyggnad av dubbelspår och åtgärder för buller och vibrationer ska man utgå ifrån förordningar och riktvärden. (Hänvisning till 6. Entréer till Boden).

FÖP:en ligger inom MSA-ytan till riksintresset för kommunikationer Luleå/Kallax flygplats och hänsyn ska tas till flyghinder vid planering av objekt högre än 20m. Samråd behöver därför hållas med flygplatsägaren i arbetet med detaljplaner som innefattar högre objekt än 20 m.

Kommentar: Planhandlingen kompletteras med riktlinjer avseende planläggning av verksamheter intill riksintresse Stambanan genom övre Norrland. Planhandlingen kompletteras även med förtydligande gällande inriktningen för bullerplank under 6. Entréer till Boden. Bodens kommun noterar information angående detaljplanearbete som innefattar högre objekt än 20 meter och samråd med flytplatsägare

Riksintresse för totalförsvarets civila del 3 kap 9 § miljöbalken

Inom ramen för de allmänna hänsynsreglerna enligt 2 kap. 2 § plan- och bygglagen och 3 kap. 9 § miljöbalken ska översiktsplanen beakta totalförsvarets civila intressen. Det nationella målet för totalförsvaret respektive för det civila försvaret utgör relevanta nationella mål av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen. Det framgår inte av planförslaget om eller hur målen har beaktats.

Kommunens tillgång till befintliga skyddsrum är en fråga som bör belysas i översiktsplanen. Skyddsrummen kan påverkas av ianspråktagande av mark i närheten. En karta över landets skyddsrum finns på https://gisapp.msb.se/apps/kartportal/enkelkarta_skyddsrum/

Kommentar: Planhandlingen kompletteras med beskrivning hur de nationella målen gällande totalförsvaret och det civila försvaret har beaktats. Underlaget med skyddsrum har utgjort underlag till framarbetande av målbild, utvecklingsinriktning och framtida mark- och vattenanvändning. Bodens kommun anser utifrån den fördjupade översiktsplanens planeringsnivå att detta är tillräckligt.

Riksintresse rennäring 3 kap 5 § miljöbalken

Enligt 3 kap. 5 §, första stycket miljöbalken ska mark- och vattenområden som har betydelse för renskötseln skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande. Enligt andra stycket ska områden av riksintresse för renskötseln skyddas mot sådana åtgärder.

Planområdet utgör vinterbetesmarker för Gällivare sameby och angränsar i söder till samebyarna Sirges, Jåhkågasska tjiellde, Tuorpon och Udtja samebyar. Flyttled av riksintresse ligger ca 7 km från planområdesgränsen. Det är ungefär 5 km till uppsamlingsområde och trivselland med renbete.

Planförslaget ger förutsättningar för utveckling av bebyggelse, vilket innebär att mänsklig aktivitet kommer att öka i och kring området. Detta kan orsaka undvikelseffekter och minskad betesro för renar.

Planområdet omfattas dock inte av riksintresse för rennäringen. Genomförandet av planförslaget medför därför inget markanspråk som riskerar att medföra påtaglig skada på riksintresset. Kommunen anger att representanter från närliggande samebyar kommer att bjudas in till kommande samråd, vilket är bra.

MKN vatten

En översiktsplan får inte medföra försämring av ekologisk status för någon kvalitetsfaktor i berörda vattenförekomster. Inget gränsvärde för kemisk status eller för ekologisk status avseende särskilda förorenande ämnen får överträdas. En ÖP får inte heller äventyra möjligheten att uppnå miljökvalitetsnormer.

Länsstyrelsen har fokuserat på frågor om miljökvalitetsnormer i Svartbyträsket samt vattenmiljöer i allmänhet.

Samrådshandlingen redogör väl för relevanta delar gällande vattenmiljöer, d.v.s. dagvattenutsläpp och föroreningar från förorenad mark, och innehåller en föredömligt detaljerad dagvattenutredning. Utredningen behöver dock förtydligas i vissa delar.

Ekologisk status avseende kvalitetsfaktorn 'närliggande vatten' är i nuläget bedömd till 'måttlig' status för åren 2017–2021. Länsstyrelsen har dock preliminärt bedömt ekologisk status för denna kvalitetsfaktor till 'otillfredsställande' enligt den senaste bedömningsgrunden från Havs- och vattenmyndigheten (Bedömningsgrunder för ytvattenförekomster).

Årsmedelhalterna för fosfor 2018 – 2023 (42 – 67 µg/l) ligger högt över det beräknade referensvärdet 15 µg/l (den halt som motsvarar opåverkade förhållanden).

Ekologisk status avseende kvalitetsfaktorn 'morfologiskt tillstånd i sjöar' är bedömd till 'otillfredsställande' baserat på påverkan i sjöns närområde (parametern 'närområdet runt sjöar'). Se vidare avsnitt 7 i Havs- och vattenmyndighetens föreskrift HVMFS 2019:25. Parametern 'svämplanets strukturer och funktion runt sjöar' kan också vara relevant även om denna parameter är bedömd till 'god' eftersom några av åtgärdsplatserna i dagvattenutredningen kan vara belägna på svämplan till sjön.

Bedömning

Förslaget till dagvattenutredning skulle vid genomförandet medföra en minskning av fosforbelastningen från planområdet till recipienten Svartbyträsket (även den kumulativa belastningen från det nu föreslagna planområdet samt för planområdet FÖP Norra Svartbyn medför en minskning i detta avseende). Det behöver förtydligas hur stor totalbelastningen för fosfor är för recipienten. Denna uppgift finns modellerad i SMHI:s vattenweb som i skrivande stund ligger nere på systemuppdateringar. Syftet med förtydligandet är att åskådliggöra planområdets andel (samt kumulativt från bägge nämnda planområden) av den totala fosforbelastningen på recipienten. Den uppgiften kan vara avgörande för bedömningen av planförslagets påverkan på miljökvalitetsnormer (MKN) i recipienten.

Den föreslagna dagvattenhanteringen behöver förtydligas enligt följande för att möjliggöra bedömningen av planförslagets påverkan på miljökvalitetsnormer (MKN) i recipienten:

Reningsanläggning nr 1 Bangränd: Här kan infiltration komma att bli en del av dagvattenhanteringen. Det bör säkerställas att området inte innehåller några markföroreningar som kan medföra ökad utförelse av förorenande ämnen till recipienten.

Reningsanläggning nr 2 Uttervägen: Förslaget om dagvattendamm i recipienten verkar inte kräva tillstånd enligt miljöbalken, men detta behöver säkerställas. Det är dock inget direkt hinder i sig, men kan vara bra att veta eftersom det är önskvärt att säkerställa att anläggningens storlek är tillräcklig i förhållande till den reningskapacitet som önskas. Vidare kan anläggningens areal medföra försämring eller äventyrande av MKN eftersom hydromorfologiska kvalitetsfaktorer sannolikt påverkas. Det behövs ett förtydligande hur denna åtgärd påverkar parametrarna till kvalitetsfaktorn 'Morfologiskt tillstånd i sjöar' (avsnitt 7 i Havs- och vattenmyndighetens föreskrift HVMFS 2019:25).

Reningsanläggning nr 3.1 (Övre) Nylandsbäcken: Som länsstyrelsen uppfattar det är inga anläggningar för att hantera dagvatten planerade i detta område. Här behövs ett förtydligande gällande om den föreslagna markanvändningen i planen kommer att ändra hydrologiska förhållanden i det vatten som rinner till och från våtmarken. Detta för att kunna bedöma hur förhållandena för spridning av PFAS från den gamla brandövningsplatsen/flygfältet eventuellt förändras som följd av planförslaget.

Reningsanläggning nr 3.2 Nylandsbäcken: Denna åtgärd kan komma att behöva tillstånd för vattenverksamhet enligt miljöbalken. Det behövs ett förtydligande hur denna åtgärd påverkar parametrarna till kvalitetsfaktorn 'Morfologiskt tillstånd i sjöar' (avsnitt 7 i Havs- och vattenmyndighetens föreskrift HVMFS 2019:25).

Reningsanläggning nr 4 Grubbanbäcken: Inga direkta kompletteringsbehov. Det är bra att mark avsätts för dagvattenhantering även om recipienten i det här fallet (Luleälven) kan bedömas som mindre känslig. Att rena och hantera dagvatten är alltid bra ur aspekten kumulativ påverkan på vattenförekomster (genom att hantera/reana allt uppkommet dagvatten kan risken för senare kumulativ påverkan minskas).

Reningsanläggning nr 5 Ö om Yrkesvägen: Det behövs ett förtydligande hur denna åtgärd påverkar parametrarna till kvalitetsfaktorn 'Morfologiskt tillstånd i sjöar' (avsnitt 7 i Havs- och vattenmyndighetens föreskrift HVMFS 2019:25).

Generellt är det viktigt att beskriva hur den föreslagna markanvändningen påverkar ekologisk status avseende kvalitetsfaktorn 'näringssämnen' samt parametrarna till kvalitetsfaktorn 'Morfologiskt tillstånd i sjöar' (avsnitt 7 i Havs- och vattenmyndighetens föreskrift HVMFS 2019:25).

De föreslagna dagvattenåtgärderna är progressiva och skulle potentiellt kunna ge önskvärda effekter gällande miljötillståndet i de berörda vattenmiljöerna.

Utifrån aspekten vattenmiljöer och MKN är det viktigt att säkerställa att planförslaget inte bidrar till att öka spridningen av markföroreningar till omgivande vattenmiljöer.

Kommentar: Dagvattenutredningen förtydligas när det gäller den totala fosforbelastningen på recipienten. Dagvattenutredningen kompletteras även med information och förtydliganden gällande förslagen till reningsanläggningarna.

Förorenad mark

Inom planområdet finns det ett 60-tal potentiellt förorenade områden, orsakade av tidigare eller nuvarande industriell verksamhet. I området finns det risk för föroreningar i mark och vatten, bl.a. för PFAS från den gamla brandövningsplatsen och flygfältet. Dessa föroreningar påverkar Nylandsbäcken och Svartbyträsket och det är därför viktigt att föroreningssituationen utreds vid fortsatt planering.

Det behöver tas fram en miljöteknisk utredning som kartlägger omfattningen av föroreningar i mark och grundvatten (bl.a. för PFAS) och som fastslår vilka försiktighets- eller saneringsåtgärder som krävs för att undvika exponering. Innan eventuella schaktnings-, grävnings-, eller rivningsarbeten påbörjas bör kommunikation ske med tillsynsmyndigheten. Efterbehandling av ett förorenat område där det finns risk för spridning eller exponering ska anmälas enligt 28§ förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Kommentar: Dagvattenutredningen kompletteras med text om att markföroreningar ska utredas i samband med förstudie för dagvattenanläggning.

Hälsa och säkerhet och risk för olyckor

I kommunens översiktsplan ska hänsyn tas till människors hälsa och säkerhet samt risken för olyckor, översvämning och erosion. Hänsyn ska också tas till skydd mot brand, trafikolyckor och andra olyckshändelser samt till åtgärder för att skydda befolkningen mot och begränsa verkningarna av stridshandlingar.

En miljöbedömning bör beakta samtliga risker som rör allvarliga olyckor och människors hälsa eller miljön. Kommunen bör i översiktsplanen redovisa en samlad bild över riskerna i sin kommun och hur man avser att hantera dessa olika risker, det vill säga om riskerna kan accepteras eller om man avser vidta förebyggande eller andra riskreducerande åtgärder.

Planfrågor med information som har relevans för totalförsvarets civila del kan vara särskilt skyddsvärda på grund av kombinationen med platsbundenhet. I varje enskilt fall bör det övervägas på vilken detaljnivå informationen delas offentligt - även om informationen inte är sekretessbelagd.

Risk- och sårbarhetsanalys

Samtliga statliga myndigheter, kommuner och regioner ska göra en risk- och sårbarhetsanalys (RSA). För kommuner finns skyldigheten reglerad i lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Det framgår inte om eller hur kommunens RSA har beaktats i planförslaget.

Inom ramen för risk och sårbarhetsarbetet ska samhällsviktig verksamhet identifieras. Med samhällsviktig verksamhet avses verksamhet, tjänst eller infrastruktur som upprätthåller eller säkerställer samhällsfunktioner som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden eller säkerhet. Det är viktigt att i översiktsplanen beakta samhällsviktig verksamhet så att viktiga samhällsfunktioner kan stärkas och kontinuitet och funktionalitet kan upprätthållas vid olyckor, störningar, kriser och krig. Det framgår inte av planförslaget om eller hur hänsyn tagits till viktiga samhällsfunktioner.

Kommentar: Planhandlingen kompletteras med beskrivning att planförslaget har tagit hänsyn till viktiga samhällsfunktioner.

Ras, skred och erosion

Enligt 2 kap 5 § Plan- och bygglagen (PBL) ska bebyggelse och byggnadsverk lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till bland annat människors hälsa och säkerhet samt med hänsyn till risken för olyckor, översvämning och erosion. Vidare ska kommunen enligt 3 kap 5 § PBL i sin översiktsplan redovisa sin syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är

klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra. Länsstyrelsen saknar kommunens ställningstagande i planförslaget.

Det är dock positivt att kommunen övergripande har redogjort för geologiska förhållanden samt hur man avser att hantera sulfidjord vid exploatering.

Kommunen beskriver att det inte föreligger risk för ras, skred eller erosion och hänvisar till underlag från SGI/SGU. Det stämmer att inget område har pekats ut i de övergripande underlagen, men dessa gäller områden med förutsättningar för skred i finkornig jordart. Det kan finnas områden med lös lera i anslutning till Svartbyträsket som kan behöva utredas avseende stabilitet i jord beroende på hur bottennivån i Svartbyträsket ser ut. Likaså förekommer det områden med postglacial sand som kan underlagras av lera. I lutande terräng kan förutsättningar för ras och skred finnas.

Kommunen rekommenderas att ta in geoteknisk kompetens som tittar närmare på områden med förutsättningar för ras och skred för att översiktsplanen ska kunna fungera vägledande vid kommande detaljplanering.

Schakt och uppfyllnader kan skapa stabilitetsproblem vid exploatering, vilket är lämpligt att beskriva. För bebyggelse i anslutning till Svartbyträsket föreslår kommunen åtgärder som till exempel nivåer för sockelhöjder. Marknivåhöjningar i anslutning till Svartbyträsket kan innebära att stabiliteten behöver kontrolleras. Länsstyrelsen rekommenderar att kommunen tydliggör att det krävs geotekniska utredningar vid detaljplaneläggning innehållande bedömningar av förutsättningar för ras, skred och erosion under rubriken "Hänsyn, risker och hälsa" i planförslaget.

Kommentar: Stycket "Hänsyn, risker och hälsa" på sid. 73 i planhandlingen kompletteras med att geoteknisk kompetens samt geotekniska utredningar kan komma att behövas till kommande detaljplaner.

Klimatanpassning

Enligt Plan- och bygglagen ska kommunen ta hänsyn till klimatrisker vid planering av ny bebyggelse. I översiktsplanen ska kommunen ge sin syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion, som är klimatrelaterade, samt hur riskerna kan minska eller upphöra.

Länsstyrelsens bedömning är att kommunen i aktuell FÖP gjort ovan nämnda, däremot finns det vissa aspekter som behöver förtydligas och revideras. FÖP är ett vägledande dokument för efterföljande detalj- och samhällsplanering. Det är därför väsentligt att FÖP ger rätt inriktning i frågor rörande riskhantering avseende människors hälsa, miljö och egendom.

Planområdet har relativt komplexa förutsättningar. Det finns låglänta områden som har problem med källaröversvämningar, äldre ledningsnät, PFAS-föroreningar som kan spridas till planområdet, vattendrag påverkade av dagvatten och avrinningsområden, grundvattennivåer påverkade av topografi, sur sulfatjord, etc.

På sida 73 i anges:

”Vid exploatering i nära anslutning till Svartbyträsket med vattendrag ska:

- sockelhöjden vara 9,60 m.ö.h (RH 2000) för ny bebyggelse utan källare
- källarens grundplatta vara minst 9,60 m.ö.h (RH 2000) för ny bebyggelse med källare
- tekniska åtgärder genomförs för att undvika risk för inträngande vatten om grundläggning för tillbyggnad av befintlig bebyggelse måste anpassas till befintliga nivåer och ligger under 9,60 m.ö.h (RH 2000)”

I dagvattenutredning föreslås dock att nya byggnader inte bör planeras inom områden som ligger på nivåer lägre än +12 m och områden belägna lägre än +13 m behöver hanteras med försiktighet, se figur 22 (s.34). Vidare anges att om behov finns av att placera nya byggnader inom låglänta områden bör yt-, dag- och grundvattensituationen utredas noga. Då det finns vattenrelaterad problematik torde det vara motiverat med säkerhetsmarginal för de områden som pekats ut. Kartbilden fig.22 från dagvattenutredningen borde därför läggas in i FÖP under lämpligt avsnitt.

FÖP behöver även förtydligas med vad som anges i dagvattenutredning (s.26) beträffande klimatanpassningsstråk: ”För att uppnå syftet med klimatanpassningsstråken behöver de följa med i planeringsprocessen. Klimatanpassningsstråken behöver tas i beaktande vid detaljplanering, bygglovshantering mm. I detaljplaner kan stråket till exempel få bestämmelse skydd.” Länsstyrelsen föreslår att FÖP kompletteras med en hänvisning till kartmaterial där stråken framgår samt en beskrivning av deras syfte.

Reningsanläggningarna för dagvatten har inte beskrivits i förslaget. Väsentligt är att reservera platser och erforderlig yta för reningsanläggningar i den fördjupade översiktsplanen, se dagvattenutredning. Vid dimensionering och utformning av reningsanläggningar behöver man beakta framtida förändrade klimatförhållanden (nederbörd och temperatur) för att risk för människa, miljö och egendom inte ska uppstå. Väsentligt är även att tillse att recipienter inte belastas på ett miljömässigt negativt sätt givet ovanstående.

Det behöver förtydligas att infiltration av dagvatten bör undvikas i förorenade områden inom befintliga industriområden. Detta anges i dagvattenutredningen (s.54): Vid om- och nybyggnationer i industriområdena bör täta fördröjningslösningar så som tätade dammar, rörmagasin eller kassetmagasin med tätskikt krävas såvida det inte går att visa att infiltration kan ske utan att det orsakar spridning av markföroreningar.

I övrigt har underlagen ur ett klimatanpassningsperspektiv många goda exempel på hur ett förändrat klimat kan beaktas i planeringen, t.ex. analys av två olika RCP-scenarier, planerade klimatanpassningsstråk samt avsättning av översvämningssmark.

Kommentar: Avsnitt Klimatanpassning och dagvattenhantering kompletteras med följande:

- *Kartbilden fig.22 från dagvattenutredningen*

- *Figur 16 med klimatanpassningsstråken samt beskrivningen av dessa. Avsnittet kompletteras även med riktlinje avseende hanteringen av stråken i planprocesser från dagvattenutredningen*
- *Figur 23 med föreslagna reningsanläggningar från dagvattenutredningen. När det gäller reserverade platser för reningsanläggningar har säkerställande skett genom mark- och vattenanvändningskartan.*
- *En riktlinje avseende att infiltration av dagvatten bör undvikas i förorenade områden inom befintliga industriområden har tillkommit.*

Buller, vibrationer och trafiksäkerhet

Området omfattas av omgivningspåverkan från järnvägstrafiken och från planerad järnvägsutbyggnad och nybyggnad. Det är viktigt att beakta riskerna för bostäder och verksamheter i fortsatt planering och utreda buller och vibrationer ordentligt.

Väg 97 finns inom planområdet. Buller från vägen behöver tas hänsyn till vid planering och utredas vid behov.

Trafiksäkerhet (gäller både järnväg och väg) behöver beaktas särskilt när det gäller behovet av säkra passager samt säkra gång- och cykelvägar i planområdet. Kommunen har tagit fram en trafikutredning som underlag till planen och beskrivit riktlinjer och hänsynstagande i plandokumentet.

Kommentar: Bodens kommun noterar synpunkter angående buller, vibrationer och trafiksäkerhet. Kapitel Hänsyn, risker och hälsa under del Övergripande riktlinjer kompletteras med riktlinjer.

Allmänna intressen

Trafik

Riksväg 97, som berörs av planen, är funktionellt prioriterat vägnät. Vägen är ett viktigt regionalt- och mellankommunalt stråk med funktion för persontransporter men även för farligt gods. Utveckling intill vägen behöver beakta buller- samt skyddsavstånd.

Utveckling av entrén till Boden kan innebära trafiksäkerhetsrisker. Detta eftersom entrén riktar sig mot trafikanterna. Vid utveckling av entrén får inte trafiksäkerheten påverkas negativt, exempelvis vad gäller bildväxlande skyltar, information på skyltar samt belysning. Länsstyrelsen hänvisar vidare till Trafikverkets riktlinjer.

Planområdet ligger i närheten av flertal verksamheter (industriområden). Förhöjd transportmängd längs med vissa vägar kan ske. Samråd med industrier i närområdet kan behöva genomföras.

Kommunen har angett att rekommenderade primära vägar och sekundära vägar för farligt gods går genom planområdet. Kommunen har i planarbetet använt Länsstyrelsen i Norrbottens riktlinjer för skyddsavstånd till transportleder för farligt gods.

Kommunen anger i plandokumentet riktlinjer och hänsyn till oskyddade trafikanter. Saknade länkar i gång- och cykelnätet ska byggas ihop och viktiga passager som möjliggör för trygga förflyttningar under eller över trafikinfrastrukturen till målpunkter ska byggas. Vid utveckling och gestaltning av och intill passagerna inom planområdet ska ett trygghetsperspektiv för olika målgrupper användas.

Kommentar: Noterat, tack

Naturmiljö

Länsstyrelsen instämmer i det som framgår i miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) om att det är viktigt att åtgärder för att förebygga slitage från besökare också implementeras i bevarande- och utvecklingsplanen. Det är viktigt att det genomförs inventeringar av groddjur och andra arter i områdena som är aktuella för dagvatten- och klimatanpassningsåtgärder. Det finns ett behov av en kompletterande utredning som ligger till grund för att säkerställa att förslagna åtgärder är fullgoda för att säkerställa fortlevnad hos förekomna arter.

Länsstyrelsen anser att det är positivt att infrastrukturplanen hanterar barriäreffekter kumulativt för arter i anslutning till Gruvberget och närliggande verksamhetsområde och det inför granskningsskedet kommer att genomföras en förstudie för att se på eventuell kumulativ påverkan på spridningen av fågelarter från Gruvberget till närliggande naturområden.

Det bör, utöver genomförda och planerade utredningar, genomföras en inventering av skyddade och skyddsvärda arter inom det nya industriområdet och dess påverkansområde väster om Gruvberget. Det behöver även genomföras en inventering av skyddade och skyddsvärda arter inom friluftsområdet och inom dessa påverkansområden på Gruvberget.

Länsstyrelsen noterar att den föreslagna platsen för upplevelseslingan i naturen och området för framtida spång till kallkällan kan komma att påverka skyddade arter. Om det vid en inventering visar sig att det finns skyddade arter inom påverkansområdet för upplevelseslingan, spången till kallkällan eller annan planerad åtgärd anser Länsstyrelsen att det är en olämplig placering.

Länsstyrelsen vill upplysa om att växtarter som är skyddade enligt artskyddsförordningen (2007:845) 7 § och som är markerade med N i bilaga 1 kräver noggrant skydd enligt EU:s art- och habitatdirektiv. Enligt 7 § artskyddsförordningen är det förbjudet att bland annat avsiktligt plocka eller förstöra växten i dess naturliga utbredningsområde och förbudet gäller alla stadier i växtens biologiska cykel.

I MKB:n framgår att den invasiva arten jättebalsamin ska bekämpas. Länsstyrelsen vill även upplysa om att de invasiva arterna blomsterlupin och vresros finns rapporterade inom planområdet i Artportalen. Kommunen bör vidta åtgärder för att undvika ytterligare spridning av de dessa.

Väsentlig förändring av naturmiljön 12 kap 6 § samråd

Åtgärder som kan komma att väsentligt ändra naturmiljön ska anmälas för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken om åtgärden inte omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt enligt andra bestämmelser i miljöbalken. Länsstyrelsen noterar att en anmälan om samråd kan vara aktuell för spången till kallkällan, tillgänglighetsanpassade spångar eller liknande och även strandpromenaden (Svartbyträsket runt).

Kommentar: Granskningshandlingen kompletteras med förstudie för kumulativ påverkan på spridningen av fågelarter. När det gäller inventering av skyddade och skyddsvärda arter har Naturvärdesinventering genomförts för det nya verksamhetsområdet. I framtagandet av Bevarande- och utvecklingsplanen för Gruvberget har Naturskyddsföreningens inventeringar och expertis utgjort underlag. Planförslaget kompletteras med riktlinje att fortsatt dialog om behov av utredningar skall ske vid framtagande av genomförandeplanen för Bevarande- och utvecklingsplanen. Bodens kommun noterar särskilt synpunkterna ang upplevelseslingan och spång till kallkällan. Bodens kommun noterar även informationen gällande växtarter som är skyddade enligt artskyddsförordningen (2007:845) 7 § och som är markerade med N i bilaga 1, åtgärder som kan komma att väsentligt ändra naturmiljön ska anmälas för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken samt att de invasiva arterna blomsterlupin och vresros finns rapporterade inom planområdet i Artportalen och att kommunen bör vidta åtgärder.

Kulturmiljö

Inom det aktuella planområdet finns inget riksintresse för kulturmiljö men i närheten finns riksintresset om det militära Boden. I södra änden av området finns ett område, Svartbyn, som är utpekad i bevarandeprogrammet för odlingslandskapet och som till stor del sammanfaller med landskapsbildsskydd. Länsstyrelsen bedömer att det området inte påverkas direkt men att förslaget kan innebära förändringar för områden i anslutning och eventuellt därmed förändra karaktären något även inom anslutande delar.

I samrådshandlingen beskrivs övergripande hur kulturmiljövärden ska hanteras. Det anges att särskild hänsyn till Riksintresse kulturmiljö behöver tas både inom och i anslutning till riksintresse och att i framtida detaljplaner ska värden med hjälp av skydds- och bevarandebestämmelser säkerställas.

Den kulturmiljö som beskrivs lite i samrådshandlingen är begravningsplatsen i Södra Svartbyn. Det är en relativt sentida begravningsplats med ett kapell. Platsen har inte ett skydd i Kulturmiljölagen. Begravningsplatsen tas också upp under rubriken Identitet, sid 42/83 på ett bra sätt som en plats med lugn atmosfär och plats för reflektion.

Kommentar: Noterat, tack

Arkeologi

När något markområde större än 1 hektar ska detaljplaneras eller tas i anspråk ska exploatören eller kommunen samråda med Länsstyrelsen i god tid innan planerat arbete, eftersom det kan krävas en arkeologisk utredning för att ta reda på om fornlämningar berörs.

När fornlämningar berörs krävs det tillstånd till ingrepp i fornlämning. Länsstyrelsen prövar tillståndsfrågan gentemot varje arbetsföretag och det går inte att på förhand uttala sig om huruvida tillstånd kommer kunna ges eller ej. Tillståndsprövningen kan också kräva arkeologiska undersökningar av lämningar som berörs, för att dokumentera och antingen avgränsa eller ta bort fornlämningarna.

Kommentar: Bodens kommun noterar Länsstyrelsen information gällande arkeologisk utredning och fornlämningar.

Social hållbarhet

Enligt 1 kap 1 § plan- och bygglagen ska planeringen "... främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktigt hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer". I sammanhanget spelar perspektiv som folkhälsa, jämställdhet, barnrätt, tillgänglighet och integration, en stor roll.

Bodens kommun har gjort ett gediget arbete med att ta fram ett förslag om fördjupad översiktsplan "Det goda livet Torpgärdan, Södra Svartbyn och Gruvberget". Flera perspektiv inom social hållbarhet finns med och kommunen har valt att göra en social konsekvensanalys samt en barnkonsekvensanalys, vilket är positivt.

Kommunen har aktivt jobbat med dialoger med medborgarna och i Dialogsammanställningen (bilaga 1) presenteras mer utförligt vilka grupper som fått komma till tals och hur det har gått till. Däremot saknar Länsstyrelsen genomgående en uppdelning avseende kön på de tillfrågade. Det går inte att utläsa hur många som var flickor respektive pojkar samt kvinnor respektive män i de olika grupperna. I analysen framkommer inte heller om det finns skillnader i kön avseende hur de tillfrågade har svarat på frågorna. Det övergripande målet för den svenska jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Den huvudsakliga strategi som används för att nå målet är jämställdhetsintegrering, varav en del är att presentera och synliggöra könsuppdelad statistik för olika ålderskategorier. Länsstyrelsen menar att flickor och pojkars,

kvinnor och mäns olika förutsättningar och erfarenheter kan ha en viktig betydelse i utformandet av samhällen och därför bör synliggöras.

Bodens kommun har valt att låta gruppen Motorintresserad ungdom i åldern 15–18 år representera gruppen unga vuxna. Även om definitionen av ung vuxen inte är vedertagen för alla så finns det ändå ett relativt stort antal unga vuxna som inte fått komma till tals genom denna indelning. Det rör sig om gruppen som är över 18 år och som, genom att de uppnått myndighetsåldern, kan uppleva andra typer av behov avseende samhällets utformning och utbud. Däremot kan givetvis individer ur denna målgrupp finnas inom andra tillfrågade grupper.

Den 1 juli 2023 trädde en ny lag om kommuners ansvar för brotts-förebyggande arbete i kraft. Syftet med den nya lagen är att säker-ställa att kommunernas arbete är effektivt och kunskapsbaserat. Länsstyrelsen lyfter vikten av att beakta brottsförebyggande och trygghetskapande åtgärder i arbete med samhällsplanering.

Kommentar: Motorburen ungdom har i dialogerna utgjort en intressegrupp och inte den grupp som representerar den äldre kategorin ungdomar i allmänhet. För att fånga in detta har vi använt oss av det som framkom under workshopparna med gymnasieungdomar i Det goda livet Erikslund, Fagernäs och Norra Svartbyn där dialogerna fokuserade på attraktiva och hållbara livsmiljöer övergripande. I dialogmomenten så har jämlikheten legat som grund. Bodens kommun har strävat efter att alla grupper ska ha en bredd både när det gäller kön och etnicitet. När det gäller brottsförebyggande och trygghetskapande åtgärder är detta perspektiv som har genomsyrat arbetet genom att exempelvis expertis i områdena har varit en del i arbetsgruppen för arbetet.

Friluftsliv

Ur ett friluftsperspektiv ser Länsstyrelsen positivt på förslaget till fördjupad översiktsplan i kombination med den bevarande- och utvecklingsplan som tagits fram för friluftsområdet Gruvberget. Det är mycket positivt att natur och friluftsliv lyfts fram som en del i arbetet med att skapa attraktiva boende- och livsmiljöer, som en resurs för skola och lärande och som en resurs för skapandet av multifunktionella ytor för bl.a. dagvattenhantering och klimatanpassning. Detta ger sammantaget möjligheter till ett tillgängligt friluftsliv, naturupplevelser, folkhälsa och välbefinnande, social gemenskap och ökad kunskap om natur- och kulturmiljö.

Några saker att som kan beaktas i det fortsatta arbetet med den fördjupade översiktsplanen:

Gruvberget

Gruvberget är ett viktigt område för rekreation och friluftsliv, inte bara för boende inom planområdet, utan för hela Bodens centralort. Det är viktigt att Gruvberget fortsätter utvecklas enligt bevarande- och utvecklingsplanen med inriktning på tillgänglighet och att kunna

erbjuda ett stort utbud av aktiviteter för olika årstider – det ska vara lätt att hitta till och i området och det ska finnas möjligheter för alla, oavsett förmågor eller intressen.

Skola

Skolgården är barns vardagsmiljö för hälsa och lärande och är den utemiljö där barnen tillbringar en stor del av sin tid. Därför är även gröna skolgårdar viktiga eftersom de används av alla barn. Det behöver säkerställas att det finns tillgång till en kvalitativ grön utemiljö med tillräckligt stor yta, på skolgården och i nära anslutning till den.

Skolvägar bör utformas säkra och tilltalande, gärna på ett sätt som underlättar naturkontakt och aktiva transportsätt där barn och unga uppmuntras att gå eller cykla till och från skolan.

Kommunikationsstråk

Även det gröna behöver finnas närvarande i anslutning till gång- och cykelstråk och passager för att bidra till människors naturkontakt i vardagen, vilket gynnar hela befolkningen och kan minska ojämlikhet i hälsa. Utveckling av gröna gång- och cykelstråk som binder samman grönområden med bostadsområden, skola och äldreboenden främjar hälsa.

Friluftspan

Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen arbetar med en friluftspan. Länsstyrelsen kan erbjuda rådgivning i det arbetet och stödmaterial finns även hos bl.a. Naturvårdsverket och Boverket.

Kommentar: Bodens kommun noterar viktiga aspekter att beakta när det gäller friluftspan. Bodens kommun tar med detta i bland annat arbetet med Genomförandeplanen för Gruvberget.

Vattenverksamhet

Av handlingarna uppfattas att arbeten inom vattenområden planeras att genomföras, vilket utgör vattenverksamhet. För vattenverksamhet krävs enligt huvudregeln tillstånd. En ansökan om sådant tillstånd prövas av mark- och miljödomstolen (11 kap. 9 och 9 b §§ miljöbalken). För vissa vattenverksamheter är det emellertid tillräckligt att anmäla verksamheten till Länsstyrelsen, innan den påbörjas (11 kap. 9 a § miljöbalken samt 19 § förordningen om vattenverksamhet m.m.).

Kommentar: Bodens kommun noterar informationen om tillståndsprövning för vattenverksamhet.

Kommunala bolag

Bodens Energi Nät AB (BENAB)

Bodens Energi Nät har tagit del av samrådshandlingarna avseende fördjupad översiktsplan och önskar framföra följande avseende planhandlingarna. Om det i genomförandet av planen blir påverkan på Bodens Energi Nät's anläggningar i området behöver en separat dialog mellan kommunen och Bodens Energi Nät kring denna påverkan och eventuellt behov av ombyggnation av elnätanläggningar. Gällande det utpekade området av verksamheter i sydöstra delen av området så är det viktigt att en separat dialog tas med Bodens Energi Nät kring effektbehov för respektive verksamhet. Detta bör göras i god tid för att säkerställa att elanslutning kan byggas ut då verksamheterna önskar tas i bruk. En önskan om möjlig samverkan av infrastruktur under genomförandeskedet är också önskvärt om kommunen avser att genomföra någon typ av åtgärd på övrig infrastruktur i området.

Kommentar: Bodens kommun noterar vikten av fortsatt dialog vid genomförande av planen, vid eventuell påverkan på Bodens Energi Nät ABs anläggningar. När det gäller utpekade verksamhetsområde förs dialog genom detaljplaneprocessen. Kommunen noterar även behovet av samverkan när det gäller infrastruktur vid genomförande av detaljplanen.

Föreningar

Friluftsförbundet

Bodens kommun har arbetat fram en Samrådshandling Det Goda Livet för områdena Torpgården, Södra Svartbyn och Gruvberget. Friluftsförbundets verksamhet omfattar bl a drift och underhåll av fyra st. vindskydd, sex st. grillplatser, lift till slalombacken och Gruvbergsstugan. Med hjälp av Bodens kommun sköts vinterunderhåll av parkeringar för bilar och snöskoter. Friluftsförbundet i Boden har tagit del av handlingen och lämnar härmed synpunkter.

Synpunkterna som lämnas berör främst naturområdet Gruvberget och dess verksamheter som bedrivs på unikt område som bodensare besöker under alla årstider. I visionen som Bodens kommun presenterar anges att arbetet ska resultera i en "Gemensam målbild för områdenas i dialog med allmänhet, utveckling boende, föreningsliv, verksamhetsutövare och andra intressenter." I planeringsunderlaget finns även en Bilaga 4 Bevarande- och utvecklingsplan för Gruvberget, ett arbete som initierades med dialoger år 2021 och färdigställdes under 2022. I den löpande texten används FF för Friluftsförbundet och BK för Bodens kommun.

Handlingsplan

På sidan 39 presenteras Handlingsplanen och under Mötesplatser återfinns:

Gruvberget	Framtagande av genomförandeplan för Bevarande- och utvecklingsplanen för Gruvberget med budget och ansvar.	KFUN
Entréer och passager till Gruvberget	Trygghetsskapande åtgärder utreds och, vid behov, genomförs vid Gruvbergets entréer och förbindelser för gående och cyklister förbi den nya infrastrukturkorridoren, samt för de i utvecklingsinriktningen utpekade områdesentréerna. Exempel på åtgärder är belysning och gestaltning av området vid passagepunkterna samt kring den anslutande gång- och cykelvägen.	KFUN

FF tycker att båda aktiviteterna är relevanta och viktiga. Ett steg på vägen sedan Samrådsredogörelsen år 2022 för Bevarande- och utvecklingsplan Gruvberget är att:

En ansvarig nämnd för att ta fram en Genomförandeplan har under år 2024 beslutats d v s KFUN. År 2022 på s. 20 finner vi:

Handlingen kompletteras med att en genomförandeplan ska arbetas fram där åtgärderna beskrivs samt finansieringen av dessa.

Notera likheten med att ta fram en genomförandeplan i den nuvarande Samrådshandlingen år 2024 och den tidigare Samrådsredogörelsen från år 2022. För att kunna följa upp aktiviteten behöver handlingen kompletteras med ett **När**.

En handlingsplan har i sin enklaste form normalt tre huvuddelar där dessa är:

- Vad ska göras?
- Vem ska göra?
- När ska det göras?

FF anser att Handlingsplanen bör kompletteras med När ska aktiviteten utföras. Det kommer vara en viktig del i KFUN:s årliga måluppföljning

Låt oss i stället följa upp hur de tidsatta aktiviteterna har genomförts i stället för att se en liknande mening en tredje gång!

Innehållet som helhet FF anser som BK att Gruvberget har höga naturvärden med fina rekreatiomsområden där barn, unga och vuxna kan ta del av en fin natur och aktiviteter. FF

tillhandahåller aktiviteter och gemenskap till en låg kostnad med skratt och lek. Men även en introduktion för barn och unga om hur vi ska vistas i naturen med respekt, men även i ett gott kamratskap. Notera även aktiviteter att bjuda in våra nyanlända i en fin gemenskap.

Vi finner även Entréer och tillgänglighetsanpassad led, Gruvberget på s. 79 vilket FF också anser vara en prioriterad åtgärd. Dvs, minska barriäreffekter för de med funktionsvariationer som vill ta del av den unika naturen vid Gruvberget.

FF anser att en tillgänglighetsanpassad led bör lyftas in som en som en tidsatt aktivitet i Genomförandeplanen och med tydligt ansvar.

FF erbjuder här att:

Tillsammans med BK utarbeta en aktivitet i genomförandeplanen hur det här ska kunna göras och till rimliga kostnader, se även årliga underhållsaktiviteter.

Tillfartsvägar till Gruvberget

Tillfartsvägarna behöver rustas upp med att:

- Avlägsna större sten
- Grusning
- Dikning och
- Årligt underhåll

En dåligt underhållen väg där regnvatten successivt spolat bort delar av vägbanan ger en negativ upplevelse vid besök, se bifogad bild.

Bild 1. Bristfällig dikning där regnvatten spolat bort delar av vägbanan

Det är kanske möjligt att vägen kan ingå i Genomförandeplanen med KFUN som ansvarig, men mera rimligt är kanske att vägen underhålls i samband med Gruvbergsvägen och aktiviteten bör kanske hellre ligga på SBN och utförare Gatuavdelningen?

FF anser att Genomförandeplanen bör innehålla tidsatt aktivitet i form av upprustning av vägen upp till Gruvbergsstugan med tydligt ansvar, tillsammans med årligt underhåll i form av hyvling.

Ren och trevlig miljö

Efter tillfartsvägar, runt parkering och grillplatser är det tyvärr nedskräpning som sänker naturupplevelsen. För att få en ren och trevlig miljö behöver ansvar tilldelas inom BK och beslut om aktiviteter och ansvar. Se nedanstående bilder - besökare som vill ta del av fina naturupplevelser ska väl inte behöva mötas av detta?

För att få det här att fungera behöver en nämnd få ett tilldelat uppdrag och ansvar. Ren och trevlig miljö runt Gruvberget kanske bidrar till vi får inflyttning av nya Bodensare som tillsammans med familjen besöker Gruvberget under en helg? Skräp och skrot riskerar tyvärr att få den motsatta effekten. Även slyröjning behöver ingå som en årlig aktivitet.

FF anser att som en del av Genomförandeplanen bör det finnas en tidsatt aktivitet med periodiskt återkommande inspektioner på Gruvberget. Ett tydligt tilldelat ansvar och tidsatt aktivitet ska framgå för städning runt vägar, parkeringar och grillplatser samt även tilldelade aktiviteter för snö- och slyröjning.

Årlig slyröjning av Slalombacken

Att röja slalombacken är ett jobb som kräver anpassade specialmaskiner. En gång per år behöver slalombacken på Gruvberget slyröjas. En väl underhållen slalombacke bidrar till positiva upplevelser för barn och unga som kanske tar sina första svängar på slalomskidor.

FF anser att som en del av Genomförandeplanen bör en tidsatt aktivitet och ansvar tilldelas för årligt underhåll av slalombacken i form av slyröjning.

Ta fram Samrådshandling i Dialog

Under Planprocessen finner vi ”Under samrådet presenteras ett första förslag till fördjupad översiktsplan. Under samrådet genomförs en bred dialog där berörda aktörer och allmänheten har möjlighet att lämna synpunkter på förslaget.”

Under hösten har FF under ett flertal gånger försökt delge SBN/SBF synpunkter på viktiga aktiviteter för Gruvbergets framtid. FF kan konstatera att från SBN/SBF:s sida har det varit bristfälligt med intresse att svara.

Önskas mera tydlighet i vilken kommunikation som avses kan FF tillhandahålla den (i form av mail-kommunikation).

Men FF har en förhoppning att det finns förklaringar varför SBN/SBF inte har svarat och kan lämna den synpunkten till ett kommande förbättringsarbete!

Kommentar: Handlingsplanen kompletteras med att Genomförandeplanen ska påbörjas under 2025. Ansvarig nämnd är KFUN. Förslag på innehåll i Genomförandeplanen kommer att beaktas i arbetet. Bodens kommun beklagar att Friluftsförbundet har upplevt kommunikationen som bristfällig. Bodens kommun har eftersträvat en bred dialog/representation i både dialogskedet och samrådsskedet för den fördjupade översiktsplanen. Friluftsförbundet är en viktig del i det fortsatta arbetet med Genomförandeplanen och kommer att bjudas in till kontinuerlig dialog under framtagandet.

Naturskyddsföreningen i Boden

Naturskyddsföreningen i Boden (fortsatt föreningen) lämnar följande synpunkter gällande den föreslagna fördjupade översiktsplanen:

- Föreningen anser att kommunen ska verka för att inrätta ett kommunalt naturreservat på Gruvberget i delar av det område som är utpekad som värdefull och skyddsvärd skog (s. 8 Gruvberget bevarande- och utvecklingsplan). Föreningen kommer gärna med förslag till en mer detaljerad avgränsning för ett sådant reservat. Föreningen anser att detta ska skrivas in i planhandlingarna.
- Föreningen anser att kommunen ska verka för att förvärva de områden som idag ägs av staten samt övriga markägare (karta s. 47 samrådshandling). Detta för att under kommunens ansvar verka för en skogsskötsel som på sikt kan öka naturvärden i områdena samt öka sammanhängande skogsområden vilket gynnar ekosystemens funktion och dess arter. Förvärv av områdena minskar också risken för att dessa områden förvärvas/byts in av markägare som vidtar skogliga åtgärder som minskar biologisk mångfald, ekologisk funktion samt kolupptag.

- Föreningen förutsätter att vi får möjlighet att komma med synpunkter och delta i arbetet när eventuella framtida justeringar görs av bevarande- och utvecklingsplanen för Gruvberget, vilken på s. 34 i samrådshandlingen beskrivs som ”ett levande dokument”.
- Gällande betydelsen av den tätortsnära skog som beskrivs på s. 69 i samrådshandlingen anser föreningen att det ska skrivas in att skötselåtgärder som vidtas i dessa områden i mycket högre grad än vad som gjorts tidigare ska göras utifrån att gynna skogliga värden och biologisk mångfald. Detta mot bakgrund av tidigare skötselåtgärder (gallringar) som gjorts som till stor del bidragit till en utarmning av områdenas ekologiska värden.
- De gröna zoner som pekas ut på översiktskartan på s. 17 ”utvecklingsinriktning” beskrivs som ”befintliga grönområden som sparas och förstärks för att skapa buffertzoner med grönstruktur mellan bebyggelse och transportinfrastruktur”. Föreningen anser att de åtgärder kommunen planerar vidta för att förstärka dessa ska beskrivas tydligare.

Kommentar: Handlingsplanen i planhandlingen kompletteras med när/tid Genomförandeplanen för Bevarande- och utvecklingsplanen för Gruvberget ska tas fram. I processen för denna ska även skötselråd tas fram. Kommunens bedömning är att framtida åtgärder samt bevarandet och beaktandet av naturvärden är inkluderade i Bevarande- och utvecklingsplanen för Gruvberget och säkerställer naturvärden. Naturskyddsföreningen är en viktig del i det fortsatta arbetet med Genomförandeplan och att hålla planen levande. Naturskyddsföreningen kommer att bjudas in till kontinuerlig dialog under framtagandet.

Planhandlingen kompletteras med skrivning under övergripande riktlinjer för grön, blå och vitstrukturer gällande skötselåtgärder.

Dialog om markförvärv har pågått under en längre tid och fortsatt dialog kommer att ske.

Bodens kommun anser att det är tillräckligt med beskrivningen av ”gröna zoner” utifrån planeringsnivån på den fördjupade översiktsplanen, dessa förekommer dessutom i mark- och vattenanvändningskartan benämnda grönområde & klimatanpassning vilket medför att exploatering/detaljplaneläggning inte i linje med den markanvändningen kommer anses strida mot översiktsplanen och inte kan medges utan genomförande av ett väsentligt utredningsarbete omfattande bland annat konsekvenserna på klimatanpassning samt människors hälsa och säkerhet.

Norrbottens Ornitologiska Förening

NOF avstår från att svara.

Kommentarer: Noterat, tack.

Synskadades riksförbund, via telefonkontakt

SRF lyfter att det är viktigt att utemiljöer utformas på sådant sätt att de är tillgängliga för alla, detta gäller särskilt gångbanor.

I övrigt avstår SRF från att svara då insikt i områdena som sådana inte finns, att kommunen tagit telefonkontakt och erbjudit intervju anses tillsammans med synpunkterna ovan som tillräckligt.

Kommentar: Tack, synpunkterna är noterade och kommunen tar dem med sig i fortsatt och framtida planarbete.

Privatpersoner, inkomna skriftligt

Privatperson 1

Bra att det finns visioner men börja med att åtgärda alla trottoarer mot Gruvberget, trottoarerna är under all kritik. Sänk hastigheten det körs alldeles för fort. Sätt upp hastighetskameror eller andra hastighetsdämpande åtgärder.

Kommentar: Som underlag till planförslaget har en utredning för gång- och cykelvägnätet tagits fram. Utredningen innefattar en behovs- och bristanalys av gång- och cykelinfrastrukturen samt förslag till åtgärder. Gång- och cykelnätsstudien är bilaga 3. till planhandlingen. Åtgärder finns vidare med i handlingsplanen i planhandlingen. Denna innehåller bland annat åtgärden "utred en omgestaltning av trafikrummet med hastighetssänkande åtgärder samt hastighetssäkrade passager". Handlingsplanen innehåller även att underhållsbrister ska åtgärdas.

Privatperson 2

Snälla! En ny lekplats till Nämndvägen, den ser hemsk ut och har gjort det i flera år. Hade önskat en slags park man kan sitta och fika och mer aktiviteter för barnen. Idag finns det två gungor och en trasig rutschkana. Finns utrymme för mer!

Kommentar: Handlingsplanen innehåller åtgärd att lekplatserna ska upprustas och underhållas enligt prioriteringslista Samhällsbyggnadsnämnden. Handlingsplanen innehåller även förslag på en ny utflyktslekplats, Svartbykilen.

Privatperson 3

Önskemål: 1) En bred promenadväg efter stranden runt Svartbyträsket.

2) Kommunen bekostar/ombesörjer skidspår på sjön runt Svartbyträsket.

Kommentar: Den fördjupade översiktsplanen föreslår ett sammanhållet rekreationsstråk med dragning längs strandkanten där det är möjligt. Kommunen har inte som intention att dra skidspår på/ runt Svartbyträsket men stödjer föreningar genom stöd att dra och underhålla skidspår.

Privatperson 4

Det finns en öppen grusplan (f.d. hockeyplan som spolades vintertid). Det skulle vara toppen med ett utegym, ett aktivitetsområde (bouleplan, beachvolley, basket, golfträning) för äldre barn och vuxna, medan de mindre barnen finns i lekparken/fotbollsplanen bredvid

Kommentar: Den fördjupade översiktsplanen innehåller förslag på utveckling av en utflyktslekplats (Svartbykilen) där det skulle vara möjligt med utveckling av olika funktioner/aktiviteter. Lokalisering föreslås utifrån möjligheten att koppla an den till framtida sammanhållet rekreationstråk runt Svartbyträsket.

Privatperson 5

Bättre vägar både för bil och cykel. Detta gäller nästan överallt då dessa är spruckna och håliga.

Kommentar: Som underlag till planförslaget har en utredning för gång- och cykelvägnätet tagits fram. Utredningen innefattar en behovs- och bristanalys av gång- och cykelinfrastrukturen samt förslag till åtgärder. Gång- och cykelnätsstudien är bilaga tre till planhandlingen. Åtgärder finns vidare med i handlingsplanen i planhandlingen. Handlingsplanen innehåller att underhållsbrister ska åtgärdas.

Privatperson 6

Önskemål om skidspår på Svartbyträsket samt motionsspår runt detsamma. Motionsspåret behöver inte underhållas vintertid.

Kommentar: Den fördjupade översiktsplanen föreslår ett sammanhållet rekreationsstråk med dragning längs strandkanten där det är möjligt. Kommunen har inte som intention att dra skidspår på/ runt Svartbyträsket men stödjer föreningar genom stöd att dra och underhålla skidspår.

Privatperson 7

Till denna plan borde också ingå att se över cykel- och gångbane-infrastrukturen vid infarten till Boden. Det går gc-bana från hästområdet längs med väg 97 med access ända fram till travet, men ej förbi travet. Det finns inte heller någonstans att komma över 97:an för att fortsätta på andra sidan vägen. Detta leder till att många cyklister och gångare går längs med väg 97, just denna passage som fattas, vilket är mycket trafikfarligt. En ökning har skett på sistone utifrån tillförseln av arbetskraft som bor bortanför brandstationen och som behöver access till exempelvis Willys. Det är så kort bit som saknas och den marken är inte i bruk av något annat, så detta borde vara en "långt hängande frukt" att åtgärda.

Kommentar: Riksväg 97 är en statlig väg och Bodens kommun har påtalat behovet av beskriven gång- och cykelväg till Trafikverket. Dialog pågår om åtgärder.

Privatperson 8

Rusta och märk ut alla rastplatser och eldstäder på Gruvberget. Märk ut vandringsleder med färg och visa karta med avstånd vid toppstugan eller vid infarterna till berget. Erbjud leder med blandade avstånd, från 500m, 1 km upp till milspår. Stigarna finns ju redan där, så ingen markberedning eller utveckling av det behövs. Cykellederna på berget är ju egentligen stigar som vi alla vandrat på i många år, tydliggöra att lederna är för alla, inte bara cyklister.

Kommentar: Den fördjupade översiktsplanen utgår från beslutad Bevarande- och utvecklingsplan för Gruvberget. I Bevarande- och utvecklingsplanen återfinns flera åtgärder som gäller skyltning och ledsystemet. Geomförandeplan för Bevarande- och utvecklingsplanen ska arbetas fram.

Privatperson 9

Satsa på att göra Svartbyträsket badbart igen och städa upp de gamla badplatserna så att de får fina bryggor igen. Ta bort alla avlopp som går direkt ut i sjön.

Kommentar: Den fördjupade översiktsplanen innehåller en handlingsplan. Denna innehåller åtgärden att "fortsatt arbete ska ske i den så kallade Bodensjö- gruppen för att förbättra vattenkvalitet. Vid förbättrad vattenkvalitet ska möjliga badplatser utredas".

Privatperson 10

Ta upp kampen för att återta Svedjefortet som en publik yta. Rätta det som blev orätt och betala er ur den katastrofen så att vi får tillbaka den bästa utsiktsplatsen och rekreationsytan igen. Annektera marken och köp ut nuvarande ägare

Kommentar: Svedjefortet ingår inte i planområdet för Det goda livet Torpgården, Södra Svartbyn och Gruvberget (den fördjupade översiktsplanen). Svedjefortet ingår i den laga kraftvunna fördjupade översiktsplanen för Erikslund, Fagernäs och Norra Svartbyn. I denna plan pekats området ut som utvecklingsområde för besöksanläggning.

Privatperson 11

Erbjud fri kanotutlåning vid stranden till Svartbyträsket på Torpgården-sidan. Vuxna kan låsa upp en kod med bank-id för att låna kanoter.

Kommentar: Kommunen har inte som intention att hålla i kanotutlåning, utan hänvisar till föreningar och näringsliv.

Privatperson 12

Öppna upp färdvägarna på vatten mellan alla vattensystem och uppmuntra till kajak och kanot genom att informera på webb och på plats om hur man kan paddla Boden runt, från Svartbyträsket till stan, kyrkan, Brännastrand, campingen, m.m. Göra i ordning landningsplatser för av- och påklivning av kajaker och kanoter.

Kommentar: Den fördjupade översiktsplanen för Torpgården, Södra Svartbyn och Gruvberget hanterar utvecklingen inom utpekad planområdet. Bodens kommun noterar önskemålet och vidarebefordrar detta till den så kallade Bodensjögruppen.

Privatperson 13

Omprioritera "Hastighetssäkrade korsningspunkter", detta borde vara prio längs hela Gamla Lulevägen på grund av mängden barn som rör sig över denna väg och inte hästarna som ska prioriteras enl. s. 35 i trafikutredningen. Till och med skolan går ut och varnar för trafiken nu! Lös det, tack! Så att all trafik "tvingas" till att hålla hastighetsbegränsningen. Även om det är max 50km/h tillåter raksträckan betydligt högre hastigheter. "Generellt behöver det anläggas mittrefuger, och hastighetsdämpande åtgärder, för att minska risken för olyckor på vägar med höga hastigheter (60 respektive 70 km/h)." Gamla Lulevägen bör räknas in i dessa vägar med högre hastigheter.

Kommentar: Som underlag till planförslaget har en utredning för gång- och cykelvägnätet tagits fram. Utredningen innefattar en behovs- och bristanalys av gång- och cykelinfrastrukturen samt förslag till åtgärder. Gång- och cykelnätsstudien är bilaga 3. till planhandlingen. Åtgärder finns vidare med i handlingsplanen i planhandlingen. Denna innehåller bland annat åtgärderna "utred en omgestaltning av trafikrummet med hastighetssänkande åtgärder samt hastighetssäkrade passager" samt "vidta åtgärder för att höja trafiksäkerheten där gång- och cykelvägen längs Gamla Lulevägen respektive Torpgårdsleden passerar anslutande lokalgator."

Privatperson 14

Jag önskar fina cykelvägar, med markeringar både på cykelvägen och vägen. Till exempel, G Lulevägen har ingen vägmarkering sedan typ 3 år tillbaka. Gatulykdstolparna behöver stå rakt, fin, ny belysning men nästan alla sitter snett, till och med ner till Svartbyträsket vid Nylandsbäcken. Jag vill att ni använder fotbollsplanen på Torpgården, till exempel konstgräs så att ungdomar kan sparka fotboll på kvällarna med belysning, eller 5 a side på skolans ispist. Jag gillar vad ni har planerat för strandkanten runt Svartbyträsket, med grillbänkarna och mötesplats. Men snälla lämna en liten del längts ner vid Nylandsbäcken obelyst, där är det perfekt att fotografera till exempel norrsken. Jag vill att ni sänker hastigheten vid skolan och dagis under deras öppettider, jag vill att ni ser till att vi har tillgång till restaurang på Svedjefortet, Bodens bästa utsikt, idag står den tom och avspärrad för allmänheten.

Kommentar: Som underlag till planförslaget har en utredning för gång- och cykelvägnätet tagits fram. Utredningen innefattar en behovs- och bristanalys av gång- och cykelinfrastrukturen samt förslag till åtgärder. Gång- och cykelnätsstudien är bilaga tre till planhandlingen. Åtgärder finns vidare med i handlingsplanen som innehåller att underhållsbrister ska åtgärdas samt att utreda en omgestaltning av trafikrummet med hastighetssänkande åtgärder samt hastighetssäkrande passager. Fotbollsplanen pekas ut som mötesplats i planförslaget. Dessa innebär områden som har stor utvecklingspotential att öka attraktiviteten i planområdet. Bodens kommun noterar önskemålet om ingen belysning vid del av Nylandsbäcken/ Svartbyträsket för fortsatt planering. Svedjefortet ingår inte i planområdet för Det goda livet Torpgården, Södra Svartbyn och Gruvberget (den fördjupade översiktsplanen). Svedjefortet ingår i den laga kraftvunna fördjupade översiktsplanen för Erikslund, Fagernäs och Norra Svartbyn. I denna plan pekas området ut som utvecklingsområde för besöksanläggning.

Privatperson 15

Hur kommer det sig att man hittills bara har fokuserat på områden som enligt boverkets segregationsbarometer är områden med bäst socioekonomiska förutsättningar? Är det vad som menas i den strategiska planen 2025–2027 att man följer för att utveckla bostadsområden och livsmiljöer?

När kommer utvecklingsplanen för Lundagård-Sveafältet som har sämst socioekonomiska förutsättningar? Man får inte glömma människor som behöver billiga bostäder för att möta kraven inom låglöneyrken såsom inom vård och omsorg som följer med den gröna omställningen.

Kommentar: Bodens kommun arbetar med områdesutveckling på flera olika sätt genom tex planer och program men också genom andra typer av åtgärder. Exempel på olika planer och program som används i områdesutveckling är fördjupande översiktsplaner, planprogram, handlingsplaner och gestaltningsprogram. I nuläget pågår exempelvis arbetet med utveckling av Edeforsbygden och Råne älvdal. När det gäller socioekonomiska förutsättningar har kommunen sedan 2018/2019 följt kommunens socioekonomiska utveckling. Kommunen följer detta genom att sammantaget följa 7 indikatorer och 2 demografiska indikatorer i hela kommunen. För Sveafältet och Lundagård har detta inneburit åtgärder sedan 2019. Utgångspunkter för stadsdelens utveckling är medborgardrivna undersökningar och dialoger, med finansiering från DELMOS (Delegationen mot segregation). Dessa gjordes för att ta fram Bodensares behov och framtidsdrömmar om området, genom digitala och fysiska dialoger och enkäter, där strax över 300 invånare deltog. Undersökningen syftade till att förstå behov, upplevelser och användande av platsen samt vad som behövde utvecklas. Det som redan skett eller sker i närtid är exempelvis att Blåklockan, genom beviljade medel från Boverket, har utvecklats till en efterfrågad mötesplats för olika aktiviteter och grönska och att exempelvis ytan vid förskolan kan användas multifunktionellt. Förskolan nyttjar området dagtid medan allmänheten kan nyttja ytan under kvällstid och helger. När det gäller bostadsbyggande är flera bostadsprojekt pågående och i olika faser. Kommunstyrelsen fastställde i september 2024 kommunens första gestaltningsprogram vilket gäller för området Sveafältet och Lundagård. Programmet ger fortsatt riktning till områdets utveckling och utformning.

Privatperson 16

Varför görs alla hästsatsningar på Bränslanområdet där allt redan finns? Vi häst- och stallägare i Norra Svartbyn är starkt påverkade av stålverksbygget, vi tar oss inte ut till skogen med våra hästar utan att riskera att det händer en allvarlig olycka. Vi ska färdas efter en starkt trafikerad väg genom byn och sedan korsa Svedjebergsleden som är starkt trafikerad av tunga fordon i höga hastigheter. Vi har påtalat till Kommunen och H2GS/Stegra att det måste göras något för vår säkerhet i tre års tid, inget har hänt ännu. Vi är

instängda på våra gårdar med hästarna, då det är med livet som insats att ta sig ut i skogen med häst. De som hyr ut stallplatser i byn tappar hyresgäster pga. att det inte går att ta sig ut i skogen med häst längre. Det är ett 30-tal hästar som behöver ta sig ut till Gammelängsberget på ett säkert sätt, när blir det åtgärdat?

Kommentar: Den fördjupade översiktsplanen hanterar utvecklingen och bevarande inom utpekad planområde. Norra Svartbyn ingår i laga kraftvunnen plan "Det goda livet Erikslund, Fagernäs och Norra Svartbyn". Denna återfinns på kommunens hemsida.

Privatperson 17

Jag med familj har bott på Pilotvägen sedan 1976 och har följt utvecklingen i närområdet i snart 50 år.

Det var vackrare förr och på så sätt också en bättre boende och livsmiljö.

Förr såg vi Svartbyträsket och Svedjeberget. Både jorduggla och blå kärrhök var vanliga besökare i det då öppna landskapet. Idag finns de inte längre i området. Orsaken är den förslyng som pågått i många år mellan Spikvägen och cykelbanan mot N. Svartbyn. Området kallas för fågelskyddsområde av någon anledning. Varför är svårt att förstå när fågellivet är i stort borta.

Jag har ett flygfoto över aktuellt område. Bilden är tagen 1940. Då var landskapet öppet. Jorden brukades. Den här marken köptes av kommun och blev

till villaområden. Marken som inte utnyttjades fick växa igen. Blev sly och där är vi idag.

Nu har kommunen ambition

att göra något bättre av det som försumrades under de gångna åren.

Jag har förslag för att återställa och skapa mervärde för området mellan Spikvägen och cykelgångvägen mot N. Svartbyn.

1. Røj och gallra området.
2. Bygg en strövstig och spänger nära Svartbyträsket i aktuellt område.
3. Åtgärda cykelgångvägen till N. Svartbyn. Idag bitvis en kostig.
4. Ställ i ordning en rastplats vid gamla badplatsen.

Jag tror som avslutning, att med dessa ganska enkla åtgärder så skulle vi komma närmare det goda livet i området

Kommentar: Området pekas ut som område för klimatanpassning. Detta innebär att området har en viktig funktion för hantering av höga flöden och skyfall. Området beskrivs i bilaga två Dagvattenutredning med benämningen Reningsanläggning 5, öster om Yrkesvägen. Där beskrivs det ”att vid utvecklingen av området med spångande promenadstigar finns goda möjligheter att kombinera rening av dagvattnet med nyttjandet av dagvatten som resurs vid gestaltning.” Bodens kommun noterar synpunkten till fortsatt utveckling om aktuellt område.

Stråket där möjlighet finns att gå och cykla till/ från Södra Svartbyn till/ från Norra Svartbyn och marken vid gamla badplatsen ligger delvis inte på kommunal mark. Bodens kommun kommer att anlägga gång- och cykelväg längs Svartbyleden (över Fyragårdshöjden) för att möjliggöra gång- och cykel mellan Norra och Södra Svartbyn.

Privatperson 18

Planen att bygga bostäder på området där rid- och körvägar finns i anslutning till Åberget är ett mkt dåligt förslag ur flera vinklar.

1. Marken som föreslås till tomter är mkt dålig och vattendjur och definitivt olämplig som tomt-/hagmarker.
2. Häststaden Bodens största tillgång utanför travet och ridanläggningen är just tillgången till de rid- och körvägar som Kalle Bergdahl såg till att uppföra för ca 30 år sedan. Att spränga in bebyggelse, vägar och motordrivna fordon vore katastrof för nyttan av dessa vägar.
3. Det måste gå att hitta andra, bättre lämpade områden att erbjuda tomter på. Sträckan mellan Sandra Erikssons stall och Sävast tex.

Snälla, skrota detta projekt omgående om ni värnar om hästsporten i kommunen!

Kommentar: Planområdet för den fördjupade översiktsplanen för Torpgärdan, Södra Svartbyn och Gruvberget omfattar inte Åberget. Med detta som bakgrund hanteras inte frågan om bostadsbyggande i anslutning till Åberget inom planen.

Privatperson 19

Torpgärdans östra industriområde är rörigt och har varierande verksamheter. Vissa av dessa leder till högt flöde av tung trafik vilket kan vara en oangelägenhet för närboende. I och med att området är kantat av enbostadshus och med tanke på Torpgärdans och Södra Svartbyns glesa befolkningstäthet tror jag att det vore ett bra alternativ att på lång sikt försöka flytta de tyngre industrierna från området till mer lämpliga platser. Då kan man karaktärisera området för handel och service för närboende. Det skulle också möjliggöra förtätning med flerbostadshus i stora delar av det nuvarande industriområdet. Förslagsvis då 4–6 våningar i kvartersstruktur, eventuellt med ett fåtal högre punkthus. I och med en möjlig förtätning

skulle serviceverksamheter och mindre affärer sannolikt kunna etablera sig i bottenplan i flerbostadshuset vilket hade gjort stadsdelen mer levande. Då minskar också behovet av att åtgärda öst-västliga barriärer för såväl fordonstrafik som cyklisterna och gående. Ljudnivån över lag för området hade också minskat, då flerbostadshuset skulle blockera ljud från RV97.

De mindre ytkrävande industrierna skulle nog kunna få plats på Torpgärdans västra industriområde utan större ingrepp i de befintliga verksamheterna där. Mer ytkrävande industrier skulle eventuellt behöva flyttas till mer designerade industriområden om man inte kan tänka sig att utöka Torpgärdan västra. Då förslagsvis med ett mindre område väster om Torpgärdsleden för att inte störa hästnäringen. Det torde också gå att utnyttja mer av området mellan Torpgärdsleden och Travbaneleden till industri/handel.

Sammanfattningsvis hade Torpgärdans östra industriområde till stor del kunnat avvecklas och ge plats för ett stadsdelscentrum. Hela området hade förtätats och blivit mer levande. Hade man kunnat flytta den södra delen av Industrivägen så att denna löper ut längre söderut på Gamla Lulevägen (närmare Stackvägen) hade tillgängligheten och upplevelsen av närhet ytterligare förbättrats. Tänk på närhetslivet!

Ytterligare lite kort feedback vore att anlägga ett utsiktstorn på Gruvbergets topp, samt dölja parkeringarna vid toppen genom att förlägga dem strax väster om den nuvarande parkeringen (i nuvarande skogspartiet). Lämpligen hade en separat infart/utfart till parkeringen anlagts före den sista branta backen upp emot toppen (precis innan kröken) och en kort gångväg upprättats mot nuvarande toppparkeringen. Handikapparkering hade kunnat finnas på nuvarande plats för parkeringen. Överlag hade då området med nuvarande parkering kunnat utvecklas med fler eldstäder, sittytor, lekplats för barn, utsiktsplats m.m.

Kommentar: Kommunen tackar för det visionära förslaget, men givet östra industriområdets historiska och delvis nuvarande markanvändning skulle en avveckling till förmån för bostäder helt enkelt inte vara ekonomiskt genomförbar då markanvändning som medger bostäder (så kallad, känslig markanvändning – KM) är väsentligt svårare att åstadkomma än den som medger verksamheter etc. (mindre känslig markanvändning – MKM). Dess lokalisering nära riksväg 97 är en av områdets största styrkor för den typen av verksamheter som finns där nu och ett vanligt förekommande inslag inom svensk stadsplanering. Att verksamheterna är blandade stämmer, det gör även den tunga trafiken och kommunen beklagar att den upplevs som problematisk. Majoriteten av bostäderna på kvarteret har eller har haft en skrymmande verksamhet på sina fastigheter. Det finns en gällande detaljplan som medger en ny avfart från riksväg 97 till östra industriområdet (i höjd med Nylandsleden) som kommunen fortsatt kommer verka för, denna skulle bidra till att delar av den tunga trafiken som tar sig in via Gamla Lulevägen minskar.

Privatperson 20

Önskan om ett elljusspår på Gruvberget.

Kommentar: Bevarande- och utvecklingsplan för Gruvberget godkändes av kommunstyrelsen i maj 2022. Planen utgör bilaga fyra till den fördjupade översiktsplanen. I Bevarande- och utvecklingsplanen föreslås en utveckling av stig- och ledsystemet med textskyltning och tillgänglighetsanpassade delar. Det föreslås en utveckling av motionsspår.

Privatperson 21

När vi för över 20 år sedan gjorde vårt livs största investering och köpte hus fanns det faktorer som var avgörande för det område vi skulle välja att bo i. Det som avgjorde att det blev Torpgården var de öppna grönområden som fanns, möjligheten till skidåkning på Svartbyträsket vintertid och närheten till den tysta naturen på Gruvberget under barmarkssäsongen.

Det var verkligen fint på alla sätt och vis. På grönområdena kunde man promenera, träna med sin hund och leka med barnen. Kvällstid kunde man gå längs träsket och njuta av utsikten över vattnet från någon av de fina bänkar som då byggdes. På vintern kunde man njuta av vårsolen på skidor över Svartbyträsket. Efter en hård dags arbete fanns lugnet och stillheten i skogen på Gruvberget. Det var verkligen "Det goda livet".

Vad har då hänt?

På de fina grönområdena har man nu smällt upp ett boendekomplex så det är bara att flytta på sig därifrån. Grönområdena går inte att beträda under större delen av sommarhalvåret då ängarna inte slås förrän i slutet av juli. Passande nog hänvisas det till humlors och andra insekters leverne. Det må vara men att man inte kan ta en åkgräsklippare och hålla uppe stigarna längs träsket så att även människor kan vistas och promenera där är så dåligt. Ingen går där numera och ännu mindre sitter på några bänkar då växtligheten når över huvudhöjd. Så då är det bara att flytta sig även därifrån. Längs med sjökanten får slyn frodas och har inte klippts på flera år. Detsamma gäller Nylandsbäcken där slyn i vissa fall har vuxit upp till träd. Vi bor faktiskt inom tätbebyggt område och det kan inte bara vara inne i stan det ska hållas efter.

På vinterhalvåret är det inte aktuellt med skidåkning längre för där är det rena Vilda Västern. Det finns inte en kvadratcentimeter som inte är sönderkörd av skotrar. Numera är skidåkarna förvisade till skuggan i strandkanten med skoteravgaser stickande i näsan. Om man som hundägare vill åka skidor utan att förstöra skidspåret så försöker man åka en bit ut men det går som sagt inte. Det verkar vara helt fritt fram att köra var man vill och hur man vill. Ja, då flyttar man på sig även därifrån.

Över till det sorgliga kapitlet Gruvberget. Inte nog med att man kalhugger en stor del av berget och omgivningen runt om. Man fortsätter att förstöra en ännu större del. Helt plötsligt

har man tillåtit Sävast cykelklubb att flytta in och det har de gjort med besked. Varenda stig och skogsslinga är uppmärkt av denna klubb, hinder byggs på stigarna och stockar och träd ligger utlagda här och var. "Det fanns bra stigar för cykelåkning" var det någon i projektgruppen som sa. Men vem har då bidragit till att stigarna bevarats? Jo, vi som promenerat, plockat svamp och gått med våra hundar. Inte är det Sävast cykelklubb inte. Det stod i materialet ni sammanställt att "man får samsas" vilket i praktiken innebär att jag ska fortsätta att kasta mig in i lingonriset när dessa cyklister kommer. Detta har hänt vid ett flertal tillfällen men jag ska väl flytta på mig även härifrån. Hur kan det komma sig att Sävast cykelklubb ska vara på Gruvberget och inte i Sävast? Kanske jag som faktiskt bor här ska fara till Sävast för att kunna promenera i skogen?

Det pratas om att bevara och vara rädd om naturen. Hur kan man då anlägga en pumptrackbana ute i skogen och förstöra naturen på detta sätt? Det om något borde klassas som miljöbrott. Till det kommer den nedskräpning som har skett. Under alla år jag promenerat här har jag knappt sett ett skräp men nu ligger det papper, muggar servetter mm. Även gräsmatterullar och uttippad asfalt ligger i skogen sedan pumptrackbanan kom till. Vem ansvarar för att ta hand om detta?

Ett annat ämne är hanteringen av hunddagis. Bodens kommun tvångsförflyttade dagiset och utlovade informationsmöte med hundägarna. Inte blev det något möte och mycket dålig information därtill. Först två veckor innan stängning kom ett brev skrivet med en massa byråkratiska uttryck där det sas att det skulle ta 4 veckor innan öppning. Det vet vi ju hur lång tid det tog. Bodens kommun tvångsförflyttade dagiset och hyrde in entreprenörer att utföra arbetet men när verksamheten inte kunde komma i gång pga. felaktigheter i vissa utföranden så skyllde man på varandra. Vilka fick ta smällen? Jo, dagisföreståndarna och hundägarna.

Något positivt är den fina plats som dagiset hamnat på. Verkligen fint! Men vägen dit och då menar jag den fysiska vägen är hemsk. Nu har jag reparerat bilen tre gånger och då kör jag mellan tre och elva kilometer i timmen (jag har kollat) och försöker kryssa mellan potthålen. Så inga floskler om att anpassa hastigheten för det går inte att köra saktare utan att bilen stannar. Prova gärna själv att lämna och hämta hunden vilket innebär fyra vändor om dagen efter denna väg.

Vi skall ju ges möjlighet att yttra oss och det genom enkäter och fysiskt bemötande på vissa matvaruaffärer i Boden. Det konstiga är att det aldrig redovisas vad folk har tyckt. Aldrig kommer det fram att människor har avvikande åsikter om vad som händer med Torpgärdan/Södra Svartbyn. Är det så att det bara är ett spel för galleriet att vi ska "få tycka till"?

Nu undrar jag om det verkligen är meningen att jag ska flytta på mig hela tiden för det ena påhittet efter det andra eller är det kanske så att jag måste flytta till en plats där man tar hänsyn till människor som bor i området.

Är det meningen att Torpgärdan/Södra Svartbyn ska "betala" hela det här kalaset medan andra bostadsområden är helt opåverkade? Besinna er!

"Det goda livet" kallar ni ert projekt. För vem? Inte för oss som bor här i alla fall!

Kommentar: Planhandlingen innehåller förslag på utvecklingen av grönområdena på flera sätt. Exempelvis föreslås en ny utflyktsplats (Svartbykilen) med utveckling av olika funktioner/ aktiviteter. Det föreslås även ett sammanhållet rekreationsstråk med dragning längs strandkanten på Svartbyträsket där det är möjligt. Den fördjupade översiktsplanen utgår från antagen Bevarande- och utvecklingsplan för Gruvberget som har tagits fram i dialog med flertalet föreningar. Där det föreslås en utveckling av led- och stigsystemet utifrån olika målgrupper samt flertalet åtgärder tex lokalisering av pump track och upplevelseslinga. Värdefull och skyddsvärd skog pekas även ut. Handlingsplanen kompletteras med att en Genomförandeplan ska tas fram för Gruvberget, där arbetet ska påbörjas under 2025. Frågan om kommunikation kring huddagis hanteras inte inom processen för den fördjupade översiktsplanen. Bodens kommun noterar synpunkten om Häradsvägen/ Gruvbergsvägen och den vidarebefordras till Tekniska avdelningen.

Under dialogskedet har dialoger skett på många olika sätt genom olika metoder. Sammanställning av dialogarbetet och inkomna synpunkter presenteras i separat bilaga till planförslaget. De synpunkter som har kommit in under dialogerna har beaktats och planförslaget har arbetats fram utifrån vad som har kommit in samt en avvägning mellan olika intressen, allmänna och riksintressen. Samtliga inkomna synpunkter under samrådet redovisas i denna samrådsredogörelse samt kommunens kommenterar till synpunkterna.

Privatpersoner, inkomna muntligt under öppet hus på ICA Kvantum samt Willys

Privatperson 22

Tycker att det gamla farthindret var bättre utformat för utfart från jämvägs korsningen/ gamla Lulevägen då farten var lägre.

Skyltningen vid översvämningen Manhemsviadukten bör ske i god tid för att kunna välja alternativ väg.

Kommentar: Som underlag till planförslaget har en utredning för gång- och cykelvägnätet tagits fram. Utredningen innefattar en behovs- och bristanalys av gång- och cykelinfrastrukturen samt förslag till åtgärder. Gång- och cykelnätsstudien är bilaga tre till planhandlingen. Åtgärder finns vidare med i handlingsplanen som innehåller att utreda en

omgestaltning av trafikrummet med hastighetssänkande åtgärder samt hastighetssäkrande passager. Bodens kommun noterar synpunkten om farthinder och Manhemsviadukten.

Privatperson 23

Låga belysningsstolpar vid gångvägar som planeras vid Svartbyträsket. Detta för att inte bländas in i husen men framförallt för att bibehålla mörker för att kunna ta del av stjärnhimmel och norrsken. Detta kommer att bli en bristvara i tätortsnära områden om man inte planerar och utformar belysning för detta.

Fint med klippningen av ytorna fram till träsket. Hur ser det ut med fastighetsgränserna fram till träsket. Flera fastighetsägare klipper ända fram till Svartbyträsket.

Kommentar: Bodens kommun noterar önskemålet om belysning för fortsatt planering.

Kommunen äger marken närmast träsket och det finns inget uttalat förbud mot att klippa gräset utanför sin egen fastighet, däremot får inte kommunens mark användas utan tillstånd och den får inte privatiseras.

Privatperson 24

Nytt övergångsställe, alternativt dubbelsidig GC för att lättare kunna korsa Svartbyleden önskas för de boende på Agentgränd. I dagsläget behöver man korsa vid Musikantvägen eller Drejarvägen vilket medför att man behöver passera över villatomter eller gå i diket längs vägen för att lagligt kunna ta sig över vägen. Osäker lösning eftersom bilister har börjat ”ta igen” tiden de förlorar på Fyragårdarshöjden genom att öka hastigheten på Svartbyleden.

Kommentar: Trafiköversyn är genomförd för aktuell sträckning. Synpunkt tas med i fortsatt arbete med trafikmiljön i planområdet.

Privatperson 25

Tillgänglighet för promenad och rastning av hund behöver säkerställas till Gruvberget i samband med infrastrukturkorridoren.

Kommentar: Tillgängligheten kommer att säkerställas genom att det kommer att anläggas en gång- och cykelväg mot Häradsvägen/ Gruvbergetsvägen samt en bro för att enkelt ta sig över till Gruvberget.

Sammanfattning genomförda ändringar

Översyn görs av mark- och vattenanvändningskartan för att förtydliga av som är befintlig och framtida exploatering

Planhandlingen kompletteras med riktlinjer avseende planläggning av verksamheter intill riksintresse Stambanan genom övre Norrland.

Planhandlingen kompletteras även med förtydligande gällande inriktningen för bullerplank under 6. Entréer till Boden.

Planhandlingen kompletteras med beskrivning hur de nationella målen gällande totalförsvaret och det civila försvaret har beaktats.

Dagvattenutredningen förtydligas när det gäller den totala fosforbelastningen på recipienten.

Dagvattenutredningen kompletteras även med information och förtydliganden gällande förslagen till reningsanläggningarna.

Dagvattenutredningen kompletteras med text om att markföroreningar ska utredas i samband med förstudie för dagvattenanläggning.

Planhandlingen kompletteras med beskrivning att planförslaget har tagit hänsyn till viktiga samhällsfunktioner.

Stycket "Hänsyn, risker och hälsa" på sid. 73 i planhandlingen kompletteras med att geoteknisk kompetens samt geotekniska utredningar kan komma att behövas till kommande detaljplaner.

Avsnitt Klimatanpassning och dagvattenhantering kompletteras med följande:

- *Kartbilden fig.22 från dagvattenutredningen*
 - *Figur 16 med klimatanpassningsstråken samt beskrivningen av dessa. Avsnittet kompletteras även med riktlinje avseende hanteringen av stråken i planprocesser från dagvattenutredningen*
 - *Figur 23 med föreslagna reningsanläggningar från dagvattenutredningen. När det gäller reserverade platser för reningsanläggningar har säkerställande skett genom mark- och vattenanvändningskartan.*
 - *En riktlinje avseende att infiltration av dagvatten bör undvikas i förorenade områden inom befintliga industriområden har tillkommit.*

Kapitel Hänsyn, risker och hälsa under del Övergripande riktlinjer kompletteras med riktlinjer avseende buller.

Granskningshandlingen kompletteras med förstudie för kumulativ påverkan på spridningen av fågelarter.

Planförslaget kompletteras med riktlinje att fortsatt dialog om behov av utredningar skall ske vid framtagande av genomförandeplanen för Bevarande- och utvecklingsplanen.

Planhandlingen kompletteras med skrivning under övergripande riktlinjer för grön, blå och vitstrukturer gällande skötselåtgärder.

Handlingsplanen kompletteras med att Genomförandeplanen för Bevarande- och utvecklingsplanen för Gruvberget ska påbörjas under 2025. Ansvarig nämnd är KFUN.

Sändlista

Föreningar, byamän m.m.

Bodens cykelklubb
 Bodens ridklubb
 Bodens skoterförening
 Friluftsförbundet
 Naturskyddsföreningen Boden
 Svartbyns byamän
 Norra Svartbyns Intresseförening
 Norrbottens ornitologiska förening
 Svartbyns Viltvårdsområde
 Sävast skoterklubb
 Sävast Viltvårdsområde
 Torpgärdans- Svartbyns Fritidsförening

Politiska partier

Bodenalternativet
 Centerpartiet
 Kristdemokraterna
 Moderaterna
 Norrbottens sjukvårdsparti
 Socialdemokraterna
 Sverigedemokraterna
 Vänsterpartiet

Myndigheter

Länsstyrelsen i Norrbottens län (administrerar till övriga statliga myndigheter)

Region Norrbotten

Samebyar

Gällivare
 Jåhkågaska tjielde
 Sirges
 Tuorpon
 Udtja

Bodens kommun

Arbetsmarknad- och utbildningsförvaltning
 Socialförvaltning
 Kommunledningsförvaltning
 Samhällsbyggnadsförvaltning

Boden arena fastighets AB
 Boden business agency
 Boden business park
 Bodens energi AB
 Boden event AB
 Bodens kommunföretag AB
 Bodens näringsfastigheter
 Stiftelsen Bodenbo

Landsbygdsrådet
Pensionärsrådet
Tillgänglighetsrådet
Ungdomsrådet
Ungdomsfullmäktige

Kommuner

Luleå kommun

Övriga

Boden tillsammans
Företagarna Boden